

Javno preduzeće »Šume Tuzlanskog Kantona«
dioničko društvo Kladanj

Ulica Fadila Kuratgića br. 1, 75280 KLADANJ
Tel., centrala: 035 621 212, fax: 035 621 075
e-mail: jpsumetk@bih.net.ba

TROGODIŠNJI PLAN
za period 2012 - 2014.g.

Kladanj, novembra 2011.god.

OPŠTI PODACI

Puni naziv:	Javno preduzeće «Šume Tuzlanskog Kantona» dioničko društvo														
Adresa:	Fadila Kurtagića 1, Kladanj, 75280														
Fax/tel:	035/621-075; 621-212; 621-287														
e-mail:	jpsumetk@bih.net.ba														
Web adresa:	www.jpsumetk.ba														
Broj upisa u sudski registar:	U/I-1105/05 od 10.08.2005.godine														
Broj rješenja o upisu emitenata kod Komisije:	03/2-19-545/05 od 27.10.2005.godine														
Identifikacioni broj:	4209129520001														
Broj uvjerenja PDV registra:	209129520001														
Direktor:	Refik Hodžić, dipl.ing.šum														
Osnovna djelatnost:	Uzgoj, zaštita i iskorištavanje šuma														
Šifra djelatnosti:	02.011 (02.10)														
Površina šuma i šum.zemljišta:	<table><tr><td>1.Visoke šume</td><td>42.908 ha; 59,24%</td></tr><tr><td>2.Šumske kulture</td><td>2.237 ha; 3,09%</td></tr><tr><td>3.Izdanačke šume</td><td>10.733 ha; 14,82%</td></tr><tr><td>4.Ostale površine</td><td>3.734 ha; 5,15%</td></tr><tr><td>5.Minirano ukupno</td><td>12.823 ha; 17,70%</td></tr><tr><td>6.Ukupno nesp.zemljište(1-5):</td><td>72.435 ha; 100,00%</td></tr><tr><td>7.Površ.pristupna za gospodar.</td><td>59.612 ha; 82,30%</td></tr></table>	1.Visoke šume	42.908 ha; 59,24%	2.Šumske kulture	2.237 ha; 3,09%	3.Izdanačke šume	10.733 ha; 14,82%	4.Ostale površine	3.734 ha; 5,15%	5.Minirano ukupno	12.823 ha; 17,70%	6.Ukupno nesp.zemljište(1-5):	72.435 ha; 100,00%	7.Površ.pristupna za gospodar.	59.612 ha; 82,30%
1.Visoke šume	42.908 ha; 59,24%														
2.Šumske kulture	2.237 ha; 3,09%														
3.Izdanačke šume	10.733 ha; 14,82%														
4.Ostale površine	3.734 ha; 5,15%														
5.Minirano ukupno	12.823 ha; 17,70%														
6.Ukupno nesp.zemljište(1-5):	72.435 ha; 100,00%														
7.Površ.pristupna za gospodar.	59.612 ha; 82,30%														
Mogući dozv. plan sječa po ŠPO	<table><tr><td>1.Bruto:</td><td>347.966 m³</td></tr><tr><td>2.Neto:</td><td>288.812 m³</td></tr></table>	1.Bruto:	347.966 m ³	2.Neto:	288.812 m³										
1.Bruto:	347.966 m ³														
2.Neto:	288.812 m³														
Pros. godišnji plan sječa:	<table><tr><td>1.Bruto:</td><td>255.045 m³</td></tr><tr><td>2.Neto:</td><td>215.581 m³</td></tr></table>	1.Bruto:	255.045 m ³	2.Neto:	215.581 m³										
1.Bruto:	255.045 m ³														
2.Neto:	215.581 m³														
Pros.br.zaposl.godišnje:	565														
Poslovne jedinice:	1.ŠG »KONJUH» Kladanj; 2.ŠG »SPREČKO» Živinice; 3.ŠG »MAJEVIČKO» Srebrenik; 4.ŠG »VLASENIČKO» Turalići; 5.DIREKCIJA Kladanj;														
Poslovne banke:	1.NLB Tuzlanska banka dd Tuzla, Filijala Kladanj; 2.Unicredit Zagrebačka banka dd , Poslovnica Živinice; 3.Union banka dd Sarajevo, Filijala Tuzla; 4.Raiffeisen bank dd Sarajevo, Filijala Tuzla;														
Vrijednost osnivačkog kapitala:	1.Državni kapital = 1.258.533,00 KM; (51%) 2.Dionički kapital = 1.209.178,00 KM; (49%) 3.Ukupno kapital = 2.467.711,00 KM;(100%)														
Dionice:	1.Broj dionica: 49.354 2.Vrsta dionica: obične														
Nominalna vrijednost:	50,00 KM														

U V O D

Članom 22. Zakona o Javnim preduzećima u Federaciji Bosne i Hercegovine (Sl. novine FBiH, br. 8/05) propisana je obaveza javnih preduzeća izrada i usvajanje trogodišnjeg plana poslovanja.

Javno preduzeće „Šume Tuzlanskog kantona“ dioničko društvo Kladanj (*u daljem tekstu preduzeće*) je po odredbama navedenog Zakona uskladilo status, te je obveznik izrade ovog dokumenta.

Planiranje poslovanja je proces predviđanja budućih aktivnosti na realizaciji postavljenih strateških ciljeva i zadataka, načinu izvršenja tih zadataka, potrebna sredstva i ljudske potencijale za izvršenje zacrtanih ciljeva, rezultat izvršenja zadataka i raspodjela ostvarenih rezultata.

Planom poslovanja Preduzeća za period 2012-2014.godina utvrdiće se opšta strategija odvijanja poslovnih aktivnosti zasnovana na poštivanju zakonskih propisa, na način koji je ekonomski održiv i koristan za zaposlenike i društvenu zajednicu, usklađen sa mjerama zaštite i unapređenja životne okoline, što je i osnovni smisao postojanja Preduzeća odnosno njegova misija.

Do donošenja Šumarskog programa Federacije i Šumsko-razvojnog plana kantona, osnov za izradu i donošenje trogodišnjeg Plana poslovanja preduzeća su postojeće Šumsko-gospodarske osnove na osnovu kojih se gospodari šumama i šumskim zemljištem u državnoj svojini.

Ovaj plan je urađen na osnovu posljednjeg važećeg propisa iz oblasti šumarstva, odnosno Uredbe o šumama.

Po donošenju propisa koji uređuje oblast šumarstva na teritoriji FBiH i izradi novih ŠPO za ŠPP „Sprečko“ za 2013. i 2014.godinu i ŠPP „Konjuh“ za 2014.godinu, pristupiće se izradi rebalansa trogodišnjeg Plana poslovanja.

Šumsko-privredna područja kojima Preduzeće gospodari (ŠPP „Konjuh“, „Sprečko“, „Majevičko“ i „Vlaseničko“) posjeduju ŠPO-ve koje čine desetogodišnji plan gospodarenja šumama i sadrže podatke propisane ranijim Zakonom o šumama, a naročito:

- stanje šuma,
- analizu dosadašnjeg gospodarenja šumama,
- planove gospodarenja i razvoja šuma u skladu sa klasifikacijom šuma i šumskog zemljišta za naredni uređajni period,
- količinu i dinamiku sječe po vrstama drveća u krupnom drvetu i strukturu sortimenata,
- obim i vrstu šumsko - uzgojnih radova i radova na zaštiti šuma,
- površine za proširenu reprodukciju šuma,
- mjere za održavanje i poboljšanje biodiverziteta i ostalih ekoloških i socijalnih funkcija šume,
- investicije u izgradnju šumskih puteva i druga investiciona ulaganja,
- korištenje sekundarnih šumskih proizvoda,
- ekonomsko - finansijsku analizu gospodarenja šumama u narednom uređajnom periodu.

Periodi važenja ŠPO-va su za ŠPP „Sprečko“ 2003.-2012.godina, ŠPP „Konjuh“ 2004.-2013.godina, a ŠPP „Majevičko“ i „Vlaseničko“ 2006.-2015.godina.

ŠPO za ŠPP „Sprečko“ ističe sa 2012.godinom (važi za jednu godinu trogodišnjeg plana), a za ŠPP „Konjuh“ ističe sa 2013.godinom (važi za dvije godine plana).

Trogodišnji plan poslovanja preduzeća je dio desetogodišnjeg plana gospodarenja šumama (ŠPO) na svakom pojedinačnom ŠPP i zbirno za preduzeće u naturalnim pokazateljima na kojima su bazirani svi ostali segmenti plana i strategije djelovanja preduzeća.

Skraćenice korištene u tekstu :

- ZJP - Zakon o javnim preduzećima FBiH,
- ZPD - Zakon o privrednim društvima FBiH,
- UOŠ - Uredba o šumama FBiH,
- ZJN - Zakon o javnim nabavkama BiH,
- KŠPD - Kantonalno šumsko privredno društvo (preduzeće-društvo),
- ŠPP - Šumsko - privredno područje,
- ŠPO - Šumsko - privredna osnova,
- GJ - Gospodarska jedinica,
- ŠDS - Šumski drvni sortimenti,
- ŠUR - Šumsko uzgojni radovi.

1. STATUSNI PODACI O PREDUZEĆU

1.1. Registracija preduzeća i osnivački kapital

Naziv: Javno preduzeće „Šume Tuzlanskog kantona“ dioničko društvo;

Skrraćeni naziv: JP „Šume TK“ dd Kladanj;

Sjedište preduzeća: Kladanj, ulica Fadila Kurtagića broj 1.

JP „Šume TK“ Tuzla je osnovano na osnovu Zakona o šumama Tuzlanskog kantona („Sl. novine TK“ broj:10/99), kao pravni sljednik slijedećih preduzeća:

- DP Šumarstvo „Svatovac“ Živinice,
- DD „Miljevica“ Kladanj, i
- JP „Birač“ Vlasenica - Turalići.

Kao osnivač JP „Šume TK“ Tuzla upisana je Skupština Tuzlanskog kantona sa osnivačkim kapitalom od 70.000,00 KM u obliku novca.

Rješenjima Kantonalne agencije za privatizaciju TK odobrena je i izvršena djelimična privatizacija državnog kapitala u nominalnom iznosu od 840.444 KM (ili 34.06% ukupnog kapitala, a 14,94% ili 368.734 KM bilo je privatizirano po ranijim propisima što ukupno čini 49,00% kapitala), a preostali dio u ukupnom nominalnom iznosu od 1.258.533 KM (ili 51,00% ukupnog kapitala) je državni kapital.

Poslije izvršene djelimične privatizacije struktura kapitala je:

Ukupan kapital	2.467.711 KM ili 100%
Nominalna vrijednost državnog kapitala	1.258.533 KM ili 51%
Nominalna vrijednost dioničkog kapitala	1.209.178 KM ili 49%

Ukupan osnivački kapital podijeljen je na 49.354 redovne (obične) dionice nominalne vrijednosti 50,00 KM serije "1" upisane 21.12.2001.godine.

U ukupnoj vrijednosti kapitala nisu sadržane vrijednosti šuma, šumskog zemljišta i šumskih komunikacija koji su u cijelosti u vlasništvu države.

Po izvršenoj djelimičnoj privatizaciji izvršen je upis osnivanja Dioničkog društva „Šume Tuzlanskog kantona“ Kladanj, kao pravnog sljednika Javnog preduzeća „Šume Tuzlanskog kantona“ Tuzla.

Rješenjem o upisu promjena u sudski registar kod Općinskog suda u Tuzli broj:U/I-1105/05 od 10.08.2005.godine o usklađivanju statusa preduzeća sa ZJP upisano je Javno preduzeće „Šume Tuzlanskog kantona“ dioničko društvo Kladanj.

1.2. Djelatnost i organizacija preduzeća

Prema Satutu i izvodu iz upisa u registar privrednih društava, djelatnosti preduzeća u unutrašnjem prometu su:

- 01.121 Gajenje povrća, cvijeća i ukrasnog bilja,

- 01.252 Uzgoj ostalih životinja, d.n.,
- 01.500 Lov, hvatanje divljači u zamke (traperstvo), rasplod divljači, uključujući i pripadajuće usluge,
- 02.011 Uzgoj i zaštita šuma,
- 02.012 Iskorištavanje šuma,
- 02.020 Uslužne djelatnosti u šumarstvu i iskorištavanju šume,
- 45.211 Visokogradnja,
- 45.212 Izgradnja objekata niskogradnje,
- 51.531 Trgovina na veliko drvetom,
- 73.101 Istraživanje i eksperimentalni razvoj u prirodnim naukama,
- 74.140 Poslovni i menadžment konsalting,
- 74.200 Arhitektonske i inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje osim stručne izrade planskih dokumenata.

Prema Odluci o klasifikaciji djelatnosti Bosne i Hercegovine 2010. (Sl.glasnik BiH, br.47/10) izvršeno je usklađivanje registrovane djelatnosti u JP „Šume TK“ dd Kladanj Odlukom Nadzornog odbora br. 3907/11 od 26.04.2011.godine koja je na Skupštini društva od 26.05.2011.godine verifikovana i postupak kod registarskog suda je u toku. Nove usklađene djelatnosti su:

- 02.10 uzgoj šuma i ostale djelatnosti u šumarstvu;
- 02.20 sječa drva (iskorištavanje šuma);
- 02.40 pomoćne usluge u šumarstvu;
- 01.70 lov, stupačarenje i uslužne djelatnosti u vezi s njima;
- 01.49 uzgoj ostalih životinja;
- 01.30 uzgoj sadnog materijala i ukrasnog bilja;
- 01.19 uzgoj ostalih jednogodišnjih usjeva;
- 02.30 sakupljanje nekultivisanih šumskih plodova i proizvoda, osim šumskih sortimenata;
- 41.20 gradnja stambenih i nestambenih zgrada;
- 42.13 gradnja mostova i tunela;
- 42.99 gradnja ostalih građevina niskogradnje, d.n.;
- 43.12 pripremni radovi na gradilištu;
- 46.73 trgovina na veliko drvom, građevinskim materijalom i sanitarnom opremom
- 71.11 arhitektonske djelatnosti;
- 71.12 inženjerske djelatnosti i s njima povezano tehničko savjetovanje;
- 71.20 tehničko ispitivanje i analiza;
- 72.19 ostalo istraživanje i eksperimentalni razvoj u prirodnim, tehničkim i tehnološkim naukama.

Djelatnosti preduzeća u vanjskom prometu su:

- vanjska trgovina neprehrambenim proizvodima,
- vanjska trgovina prehrambenim proizvodima,
- ugovaranje dugoročne proizvodne kooperacije sa stranim licima,
- izvođenje investicionih radova u inozemstvu i ustupanje investicionih radova stranom licu u BiH,
- zastupanje stranih lica (ugovaranje zastupanja stranih lica, prodaja strane robe sa konsignacionih skladišta),
- privremeni uvoz i izvoz robe,

- usluge međunarodnog drumskog transporta roba i druge usluge koje su u vezi sa međunarodnim transportom (međunarodna špedicija, skladištenje, agencijske usluge u transportu i sl.)
- ugostiteljske i turističke usluge,
- posredovanje i zastupanje u prometu robe i usluga.
- druge usluge iz strukture registrovane djelatnosti.

Prema Obavještenjima Federalnog zavoda za statistiku osnovna djelatnost preduzeća je uzgoj i zaštita šuma, šifra podrazreda **02.011** (nova usklađena 02.10).

Preduzeće je organizovano kao jedinstven pravni subjekt koji čine organizacione jedinice osnovane na teritorijalnom principu kao šumska gazdinstva u granicama šumsko-gospodarskih područja kojima se gospodari i direkcija preduzeća koja objedinjuje sve stručne poslove.

Poslovne jedinice u sastavu JP „Šume TK“ dd Kladanj su:

1. Šumsko gazdinstvo „Konjuh“ Kladanj, Patriotske lige broj 13;
2. Šumsko gazdinstvo „Sprečko“ Živinice, Oslobođenja 13;
3. Šumsko gazdinstvo „Majevičko“ Srebrenik, Bosanskih branilaca bb;
4. Šumsko gazdinstvo „Vlaseničko“ Kladanj - Turalići bb;
5. Direkcija Kladanj, Fadila Kurtagića broj 1.

2. OSNOVI CILJEVI I ZADACI POSLOVANJA

2.1. Misija i vizija

Kao što je prepoznatljivo iz samog naziva, Preduzeće gospodari šumom i šumskim zemljištem u državnoj svojini na području Tuzlanskog kantona (korisnik državnih šuma) na osnovama Uredbe o šumama FBiH. Prema Uredbi na području Kantona posluje jedno KŠPD za gospodarenje šumom i šumskim zemljištem u državnoj svojini, sa propisanim obavezama i ovlaštenjima.

Zahtjevi društveno političke zajednice u odnosu na šumu su mnogobrojni i veoma zahtjevni. Društvena zajednica od šume ne traži isključivo šumske drvene sortimente, već kontinuirano snabdijevanje vodom, čistim zrakom, prostorom za rekreaciju, lovnim turizmom i sl. Sve su češće inicijative za proglašenje zaštićenih područja i očuvanje biološkog diverziteta, čija implementacija se u pravilu reflektuje na svakodnevne šumarske aktivnosti. Postojanje mnogobrojnih interesnih grupa (stakeholdera) koje od šume traže različite proizvode, funkcije i koristi, uslovilo je i sve češću pojavu konflikata njihovih zahtjeva i interesa koje iskazuju prema šumi. U takvoj situaciji poslovni sistemi šumarstva se nerijetko identificiraju kao destruktori prirode i šumskih resursa, a šumarski stručnjaci su izloženi kritici javnosti i sve brojnijih nevladinih ekoloških udruženja.

Uvažavajući navedeno JP „Šume TK” dd Kladanj je definisalo svoje pravce razvoja, viziju poslovanja i strateške ciljeve kojima nastoji zadovoljiti interese i zahtjeve različitih interesnih grupa.

Naša misija je: *Šume su temeljni prirodni resurs čije su vrijednosti ekološke, socijalne, ekonomske,... i nas mnogi ocjenjuju. Ocjena javnosti nam je najvažnija i ispred ocjena ostalih, jer sud javnosti je jedini pravi sud.*

Naša vizija je: *Svojim nasljednicima ostaviti bolje šume nego što smo ih mi naslijedili.*

2.2. Strateški ciljevi

Plan poslovanja za period 2012-2014.godina (trogodišnji plan) je skup aktivnosti koje će omogućiti ostvarenje definisanih strateških ciljeva koji se u najkraćem mogu definisati kao:

- ❖ *Poboljšati kvalitet šuma i korištenje šumskog zemljišta;*
- ❖ *Transparentnost u svim segmentima rada;*
- ❖ *Biti najbolji partner;*
- ❖ *Poboljšati efikasnost zaposlenog osoblja i biti najuspješniji tim;*

- ❖ *Poboljšati visinu prihoda i poboljšati njihovu strukturu;*
- ❖ *Poboljšati efektivnost rashoda;*
- ❖ *Poboljšati efikasnost organizacije;*
- ❖ *Poboljšati profitabilnost.*

2.3. Mjere za realizaciju strateških ciljeva

- sprovođenje mjera integralne zaštite šuma,
- realizacija poslova biološke obnove šuma u obimu ili većim od obima predviđenog ŠPO (pošumljavanje, njega i čišćenje šumskih kultura i šuma, zaštita šuma od biljnih bolesti, štetočina, požara, čovjeka, rekonstrukcija degradiranih i izdanačkih šuma, pošumljavanje krša i goleti),
- unapređenje opšte korisnih funkcija šuma,
- zaštita ugroženih vrsta,
- certificiranje šuma,
- izgradnja i održavanje šumske infrastrukture,
- uzgoj, zaštita i korištenje divljači,
- racionalno iskorištavanje proizvoda šume i šumskog zemljišta,
- organizacija poslovanja preduzeća u prostoru i vremenu sa efikasnim upravljanjem troškovima u skladu sa normativima uz stalan nadzor,
- održavanje postojećih i nabavka novih sredstava rada,
- zbrinjavanje zaposlenika sa umanjenom radnom sposobnošću,
- izrada nove organizacije i sistematizacije poslova u preduzeću,
- informatizacija i informatičko uvezivanje organizacionih jedinica,
- stručno usavršavanje zaposlenih,
- rješavanje problema miniranih površina,
- unapređenje odnosa sa javnošću sa akcentom na značaju šumskog ekosistema i djelatnosti preduzeća sa kojom se bavi,
- izvršavanje ugovorom preuzetih stručnih poslova u pogledu gospodarenja privatnim šumama u ime Kantonalne uprave za šumarstvo,
- realizacija Programa sakupljanja i korištenja sekundarnih šumskih proizvoda.

2.4. Certificiranje gospodarenja šumama

U trogodišnjem periodu 2012 – 2014.godina cilj je certificirati sve preostale državne šume na području TK realizacijom projekta „Certificiranje gospodarenja šumama po FSC-u“.

Pokazivanje dugoročne predanosti ka slaganju sa FSC P&C te je u tom cilju potpisano pismo namjere između italijanske kuće WWF MEDPO, federalne i kantonalne uprave za šumarstvo i preduzeća za provođenje procesa certifikacije na preostalom dijelu državnih šuma.

Ciljevi certifikacije su:

- potvrditi stogodišnju tradiciju održivog gazdovanja šumama,
- približiti šumu kao ekosistem široj populaciji stanovništva,
- zadovoljenje sve većih socio-ekoloških zahtjeva,
- izdvojiti i zaštititi površine šuma visoke zaštitne vrijednosti,
- zadovoljiti zahtjeve kupaca šumskih drvnih sortimenata za certificiranim proizvodom,

- povećanje konkurentne sposobnosti preduzeća,
- unaprijediti sve performanse poslovanja preduzeća.

2.4.1. Mjere i aktivnosti u certificiranom području

Održavanje certifikata se postiže sprovođenjem niza mjera koje su regulisane Principima FSC-a i Uputstvima i Pravilnicima preduzeća usklađenim sa principima FSC-a koje je neophodno provoditi u svim organizacionim jedinicama, a naročito u onim koji su certificirani. U narednom trogodišnjem periodu obratiti pažnju na slijedeće:

- U projektu za izvođenje radova definisati sve aktivnosti za izvođenje radova na uzgoju i zaštiti i iskorištavanju šuma, usklađene sa unaprijed definisanim principima i kriterijima,
- Za realizaciju navedenih projekata zaduženi su Rješenjem određeni zaposlenici, a koji su obavezni pratiti sve aktivnosti te podnositi izvještaje, popunjavati propisane obrasce i iste čuvati do kontrole nadležnog certifikatora,
- Definisanim pravilima u projektima obavezni su se pridržavati svi izvođači, izvršiocu ugovorenih usluga – kooperanti kao i vlastiti kapaciteti,
- Održavati kontinuiranu saradnju sa svim interesnim grupama (mjesne zajednice, općine, udruženja vezana za šumski ekosistem) u cilju uvažavanja obostranih interesa,
- Voditi propisane evidencije – monitoring identifikovanih svih vrijednosti šumskog ekosistema izdvojenih pomoću alata HCVF (šume visoke zaštitne vrijednosti),
- Vršiti kontinuiranu edukaciju javnosti i promociju dobijenog certifikata u cilju boljeg razumjevanja uloge i značaja dobijenog certifikata.

2.4.2. Izdvajanje šuma visoke zaštitne vrijednosti (ŠVZV)

Šume visoke zaštitne vrijednosti (ŠVZV) prvobitno je definisao Savjet za upravljanje šumama (FSC), u cilju certificiranja šuma, ali se praktična upotreba ovog koncepta sve više koristi i za zaštitu, planiranje i upravljanje prirodnim resursima, kartiranje pejzaža te kao razvojna strategija velikih kompanija koje su vezane za šumarstvo ili koriste proizvode šuma.

FSC je definisao šest kategorija šuma visoke zaštitne vrijednosti:

- ŠVZV - 1:** Područja koja na globalnom, regionalnom ili državnom nivou sadrže važne koncentracije biodiverziteta.
- ŠVZV - 2:** Velike šumske površine nivoa krajolika značajne na globalnom, regionalnom i državnom nivou.
- ŠVZV - 3:** Područja koja sadrže ekosisteme koji su rijetki, u opasnosti ili ugroženi.
- ŠVZV - 4:** Područja koja pružaju osnovne prirodne koristi u kritičnim situacijama.
- ŠVZV - 5:** Područja neophodna za zadovoljenje osnovnih potreba lokalnih zajednica.
- ŠVZV - 6:** Područja značajna za tradicionalni kulturni identitet lokalnih zajednica.

U planskom periodu 2012-2014.godina u postupku izdvajanja ŠVZV-a po HCVF-u, izdvojiti i opisati potencijalne površine po Projektu „Certificiranje-gospodarenje šumama po FSC-u“ na području državnih šuma Tuzlanskog kantona broj: 8452/11 od 07.09.2011.godine.

1. ŠVZV - 1: Šumska područja koja sadrže globalno, regionalno ili državno važne koncentracije biodiverziteta.

a) VZV-1a: Zaštićena područja

- zaštićeni pejzaž :
- zaštićeno područje u svrhu znanstvenih istraživanja,
- sjemenske sastojine

b) VZV – 1b: Ugrožene vrste i vrste u opasnosti

- proširenje staništa divokoze (Rupicapra rupicapra, balkanica)
- stanište velikog tetrijeba – gluhana (Tetrao urogallus)

2. ŠVZV - 4: Šumske oblasti koje obezbjeđuju osnovne prirodne usluge u kritičnim Situacijama

a) VZV - 4.1. : šume važne za oskrbu vodom

- VZV - 4.1.a. jedinstveni izvori (vrela) vode za piće
- VZV- 4.1.b. šume ključne za vodosnabdijevanje naselja i zaštitu vodenih tokova.

3. ŠVZV- 6: Šumsko područje značajno za tradicionalni kulturni identitet lokalnih zajednica

- područje Titove pećine
- nekropolu stećaka sa okolišem – Kuman
- zaštićeni prostor „Rudine I i II“
- zaštićeni prostor „Vis- Kalesija“
- zaštićeni prostor „Ilinčica I i II“
- zaštićeni prostor „Vis- Gračanica“
- zaštićeni prostor „Bokavičko brdo“

2.5. Ostali zadaci

Opšta strategija preduzeća je odvijanje poslovnih aktivnosti na način koji je ekonomski održiv, zasnovan na poštivanju pozitivnih zakonskih propisa, usklađen sa zaštitom prirodne okoline i koristan za zaposlenike i društvenu zajednicu uopšte.

U tom pravcu težište aktivnosti biti će usmjereno na:

- Prilagođavanje organizacije preduzeća i poslovanja zahtjevima aktuelnog vremena (primjena ekoloških standarda, uvođenje i primjena savremenih informacionih tehnologija i tehnoloških dostignuća i sl.),
- U saradnji sa državnim institucijama, lokalnim zajednicama i drugim interesnim grupama provoditi aktivnosti na zaštićenom pejzažu i problematici vodozaštite u skladu sa Zakonom i Evropskim principima,
- Kroz različite vidove edukacije i stručnog usavršavanja postupno poboljšavati znanje i vještine zaposlenika u cilju:

- bržeg protoka informacija,
- sveobuhvatnijeg pristupa praćenju ostvarenja planova,

- racionalnijeg korištenja drvne mase,
- sigurnijeg upravljanja troškovima i porasta profitabilnosti,
- razvoja strategije odnosa s javnošću,
- unapređenja marketing funkcije preduzeća.

- Kontinuirane aktivnosti na korištenju ostalih pogodnosti koje šuma kao prirodni resurs pruža (lovni turizam i ostalih sekundarnih šumskih proizvoda) u cilju promjene strukture prihoda, tj. porasta učešća ostalih prihoda u ukupnom prihodu u odnosu na dosadašnja kretanja.

3. DJELATNOST – RESURSI

3.1. Površina ŠPP i struktura šuma

Šume i šumska zemljišta u Federaciji Bosne i Hercegovine se prostiru na površini od oko 1.518.600 hektara što čini 48% ukupne površine. U državnom vlasništvu je oko 1.241.600 ha ili 81,8%, a u privatnom vlasništvu i vlasništvu drugih pravnih lica nalazi se oko 277.000 ha ili 18,2% .

Na površini u državnom vlasništvu u FBiH, visoke šume su na 565.657,8 ha ili 45,6%, izdanačke šume 256.868,8 ha ili 20,7%, neobraslo šumsko zemljište 288.320,4 ha ili 23,2%. Minirane površine u svim kategorijama iznose 129.774,6 ha ili 10,5% ¹.

Površina šuma i šumskog zemljišta na području Tuzlanskog kantona iznosi:²

r/br	Općina	Visoke Šume ha	Izdanačke šume ha	Ostale Površine ha	Ukupno državne šume i šum.zemlj.	Ukupno privatne šume ha	Sveukupno šume i šum. zemljište ha
1	Kladanj	24.100	420	1.594	26.114	1.354	27.468
2	Živinice	7.720	2.578	419	10.717	2.394	13.111
3	Banovići	6.236	187	341	6.764	1.143	7.907
4	Lukavac	3.776	1.072	790	5.638	7.479	13.117
5	Tuzla	1.149	1.332	126	2.607	7.475	10.082
6	Kalesija	2.192	2.407	514	5.113	2.725	7.838
7	Gračanica	147	868	213	1.228	5.195	6.423
8	Srebrenik	3.100	1.094	203	4.397	5.241	9.638
9	Gradačac	-	-	-	-	5.220	5.220
10	Čelić	1.925	1.155	1.701	4.781	1.543	6.324
11	Sapna	3.213	1.409	52	4.674	2.957	7.631
12	Teočak	32	90	280	402	734	1.136
13	Doboj-istok	-	-	-	-	1.253	1.253
U K U P N O		53.590	12.612	6.233	72.435	44.713	117.148
U č e š ć e		74 %	17 %	9 %	(100)62 %	38 %	100 %

¹ Federalna uprava za šumarstvo Sarajevo, Informacija o gospodarenju šumama u FBiH za 2010.godinu

² www.jpsumetk.ba

Ukupna površina šuma i šumskog zemljišta kojim Preduzeće gospodari sadržana je u četiri ŠPP i to:

	Ukupna povr.	Učešće	Minirano	
Učešće				
ŠPP „Konjuh“ 16,96%	24.744,8 ha	34,16 %	2.175,1	ha
ŠPP „Sprečko“ 41,80%	30.937,3 ha	42,71 %	5.359,5	ha
ŠPP „Majevičko“ 29,03%	11.731,0 ha	16,20 %	3.722,7	ha
ŠPP „Vlaseničko“ 12,21%	5.022,1 ha	6,93 %	1.565,7	ha
Ukupno	72.435,2 ha	100 %	12.823,0 ha	100

%

Struktura šuma u državnoj svojini na području TK je slijedeće:

Kategorija šuma	Šumsko privredno područje				Ukupno
	„Konjuh“	„Sprečko“	„Majevičko“	„Vlaseničko“	
	Površina u ha				
Visoke šume	19.834,4	15.488,6	4.795,4	2.790,2	42.908,6
Šumske kulture	655,1	1.069,2	344,2	168,2	2.236,7
Svega visoke šume	20.489,5	16.557,8	5.139,6	2.958,4	45.145,3
Izdanačke šume	1.042,8	6.563,7	2.651,0	475,8	10.733,3
Ukupno obraslo	21.532,3	23.121,5	7.790,6	3.434,2	55.878,6
Goleti spos.za pošumljavanje	278,9	2.279,4	208,0	22,2	2.788,5
Goleti nesp.za pošumljavanje	758,5	176,9	9,7	-	945,1
Ukupno neobraslo	1.037,4	2.456,3	217,7	22,2	3.733,6
Ukupno za gospodarenje	22.569,7	25.577,8	8.008,3	3.456,4	59.612,2
Minirane površine	2.175,1	5.359,5	3.722,7	1.565,7	12.823,0
Sveukupno	24.744,8	30.937,3	11.731,0	5.022,1	72.435,2

3.2. Zalihe drvene mase

Ukupna zaliha krupnog drveta prema postojećim Šumsko-privrednim osnovama iznosi:

-Četinari	5.002.600 m ³
-Lišćari	9.199.200 m ³
Ukupno	14.201.800 m³

- Prosječna zaliha krupnog drveta u visokim šumama po hektaru iznosi 291 m³.
- Prosječna zaliha krupnog drveta u izdanačkim šumama po hektaru iznosi 98 m³.
- Ukupna prosječna zaliha krupnog drveta po hektaru obrasle površine iznosi 254 m³.

3.3. Prosječni godišnji zapreminski prirast

Prosječni ukupni godišnji zapreminski prirast krupnog drveta iznosi:

- Četinari 165.600 m³
- Lišćari 221.000 m³
- Ukupno 386.600 m³**

-Prosječan godišnji zapreminski prirast krupnog drveta u visokim šumama po hektaru iznosi 7,11m³.

-Prosječan godišnji zapreminski prirast krupnog drveta u izdanačkim šumama po hektaru iznosi 6,11 m³.

-Prosječna količina zapreminskog prirasta krupnog drveta za visoke i izdanačke šume po hektaru iznosi 6,92 m³.

3.4. Prosječni godišnji obim sječa – etat

Prosječni godišnji obim sječa (etat) krupnog drveta u visokim šumama bez ograničenja iznosi:

- Četinari 99.200 m³
- Lišćari 166.000 m³
- Ukupno 265.200 m³**

Prosječni godišnji obim sječa krupnog drveta u izdanačkim šumama bez ograničenja iznosi:

- Četinari 0 m³
- Lišćari 21.500 m³
- Ukupno 21.500 m³**

Ukupni prosječni godišnji obim sječa (etat) krupnog drveta u visokim i izdanačkim šumama bez ograničenja iznosi:

- Četinari 99.200 m³
- Lišćari 187.500 m³
- Ukupno 286.700 m³**

Ukupni dozvoljeni (mogući) obim sječa po ŠPO za visoke i izdanačke šume krupnog drveta iznosi 347.966 m³.

Godišnji obim sječa krupnog drveta (bruto drvne mase) po vrstama drveta biće detaljnije obrađen u podnaslovu 5. „Iskorištavanje šuma“ kao sinteza četiri ŠPP.

3.5. Ograničenje etata

Planirani obim sječa u planskom periodu je manji od dozvoljenog zbog raznih ograničenja nastalih poslije donošenja ŠPO kao što su zaštićeni pejzaž, vodozaštitne zone, identificirane minirane površine i druge površine posebne namjene koje nisu registrovane u ŠPO, a za koje je izračunat obim sječa kao za normalno gospodarenje.

Plan sječa za period 2012-2014.godina dijelom je reduciran u odnosu na prosječne godišnje veličine iz ŠPO-va za ŠPP „Sprečko“ i ŠPP „Konjuh“, a i pored toga postoje realne opasnosti da i tako reducirani planovi mogu u narednom periodu biti podložni dodatnim korekcijama. Glavni razlozi i ograničenja za ovakav pristup kod utvrđivanja planiranih veličina za sječu su:

- donošenje Zakona o zaštićenom pejzažu „Konjuh“,
- donošenje Zakona o osnivanju JU zaštićeni pejzaž „Konjuh“,
- usvajanje Odluke o zonama sanitarne zaštite i zaštitnim mjerama izvorišta vode za piće „Studešnica“ za javno vodosnabdijevanje opštine Banovići kojom su uspostavljene prestroge i neadekvatne mjere zaštite koje ograničavaju normalno gospodarenje predviđeno ŠPO,
- razgraničenje šuma i šumskog zemljišta, infrastrukture i objekata između Tuzlanskog i Zeničko-Dobojskog kantona,
- provođenje procesa certificiranja i dobijanje FSC sertifikata,
- česti problemi sa lokalnim zajednicama vezano za gospodarenje šumama,
- nepostojanje Zakonskog propisa za upravljanje i gazdovanje šumama u FBiH.

4. BIOLOŠKA OBNOVA ŠUMA

4.1. Jednostavna biološka reprodukcija

Šumsko uzgojni radovi po osnovu jednostavne biološke reprodukcije predviđeni planom utvrđeni su na desetogodišnjem nivou ŠPO-ama donesenim u skladu sa ranijim Zakonom o šumama, te je u planskom periodu predviđeno radova u količini 3/10 ukupne desetogodišnje obaveze ili 638,45 ha prosječno godišnje.

Prosječan godišnji obim po vrsti šumsko uzgojnih radova iznosi:

Vrsta radova	ha
Obnova šume pošumljavanjem sadnim materijalom	123,70
Popunjavanje kultura i prirodnog podmlatka	32,77
Njega kultura	307,17
Njega prirodnog podmlatka	116,00
Priprema zemljišta za prirodnu obnovu	136,20
Indirektna konverzija	248,33
Ukupno	964,17

Ukupan obim šumsko uzgojnih radova izvodiće se na slijedećim područjima:

ŠPO	Šumarija	Gospodarska jedinica	Odjeli
-----	----------	----------------------	--------

Konjuh	G.Drinjača	Gornja Drinjača	1-128
	S.Drinjača	Srednja Drinjača	1-86, 89-92
	Gostelja	Gostelja	1-40, 43, 44, 56-177
Sprečko	Banovići	Oskova	1-154
		Turija	1-28, 31-33, 36-70
	Tuzla	Turija	29, 71-142
		Mala Spreča	1-7, 9-18, 20-27, 41-44, 46-64
		Rudenik Svatovac	1-53
		Majevica Jala	1-58
		Gornja Spreča	1-98, 185
		Šemunica	1-30, 32-47
Majevičko	Čelić	Majevica-Jablanička rijeka	93-97, 99-174
		Janja-Tavna	5-21, 35-63, 81,82
		Maoča	3-5
	Srebrenik	Maoča	14-31, 39-61, 77-89
		Tinja-Bistrica	1-29, 40
Vlaseničko	Jelovik	Donja Drinjača	52, 53, 57-69, 71
	Jelica	Sapna-Lokanjska rijeka	47-49, 54-60, 62-122, 167-179, 190-194

4.2. Proširena biološka reprodukcija

Prosječni godišnji obim radova po osnovu proširene reprodukcije šuma iznosi:

Vrsta radova	ha
Pošumljavanje i popunjavanje	23,00
Njega kultura	43,00
Ukupno	66,00

Za realizaciju planiranih šumsko uzgojnih radova prikazanih na predhodnim tabelama potrebna su značajna finansijska sredstva. Prema UOŠ sredstva za jednostavnu biološku reprodukciju šuma KŠPD obezbjeđuje iz redovnog poslovanja na teret ukupnog prihoda od prodaje drvnih sortimenata i sporednih šumskih proizvoda, a proširena reprodukcija iz kantonalnog i federalnog fonda za šumarstvo po posebno utvrđenim kriterijima i kandidovanim projektima od strane preduzeća.

Detaljan pregled šumsko-uzgojnih radova po vrsti i ŠPP za trogodišnji period i prosječno godišnje prikazan je na tabelama 1. i 2.

4.3. Proizvodnja sjemena i sadnica

Za realizaciju planiranog obima šumsko uzgojnih radova neophodno je obezbjeđenje adekvatnog sadnog materijala četinara i lišćara, od čega zavisi uspjeh sadnje. S tim ciljem u planskom periodu nastavit će se proizvodnja sadnog materijala četinara za vlastite potrebe na već postojećem rasadniku „Budim Potok“ na „Konjuhu“, a razlika potrebne količine sadnog materijala nabavljace se iz rasadnika sa sličnih geografskih područja.

Za proizvodnju kvalitetnog sadnog materijala neophodno je obezbijediti i kvalitetno sjeme. U ovom dijelu preduzeće je već ranije utvrdilo i izdvojilo sjemenske sastojine, te je neophodno dovršiti proceduru kod nadležnih Federalnih organa oko registracije istih kao objekata šumskog i hortikulturnog sjemena, a redovnu kontrolu nad istim provodi Šumarski fakultet Sarajevo.

Registracija rasadnika i sjemenskih objekata izvršiće se u skladu sa Zakonom o sjemenu i sadnom materijalu šumskih i hortikulturnih vrsta drveća i grmlja (Sl. novine FBiH br.71/05), koja je u toku i treba se završiti u prvoj polovini 2012. godine.

U toku postupka registracije nabaviti opremu za prikupljanje sjemenskog materijala koja je predviđena Planom nabavki i u investicionom ulaganju za 2012.godinu i izvršiti eksternu edukaciju određenog broja zaposlenika koji će imati status sakupljača–edukovanih lica koja će vršiti sakupljanje sjemenskog materijala.

Izdvojeni sjemenski objekti šumskog i hortikulturnog sjemena su:

Red. br.	Sjemenska sastojina	Gospodarska jedinica	Odjel
1.	Sjemenska sastojina jele	Gornja Drinjača	104 i 104/1
2.	Sjemenska sastojina smrče	Gornja Drinjača	3/4
3.	Sjemenska sastojina bijelog bora	Gornja Drinjača	118
4.	Sjemenska sastojina bijelog bora	Gornja Drinjača	91
5.	Sjemenska sastojina crnog bora	Gornja Drinjača	60
6.	Sjemenska sastojina bukve	Gornja Drinjača	99
7.	Sjemenska stabla gorskog javora	Gornja Drinjača	96
8.	Sjemenska stabla gorskog brijesta	Gornja Drinjača	96
9.	Sjemenska stabla bijelog jasena	Gornja Drinjača	96
10.	Sjemenska stabla divlje trešnje	Gostelja	68/69
11.	Sjemenska stabla gorskog javora	Gostelja	68
12.	Sjemenska stabla gorskog brijesta	Gostelja	68
13.	Sjemenska stabla gorskog jasena	Gostelja	68

4.4. Zaštita i čuvanje šuma

Integralna zaštita šuma podrazumjeva planiranje i provođenje preventivnih i represivnih mjera zaštite od biotičkih i abiotičkih faktora.

Integralna zaštita šuma obuhvata:

- zaštitu biodiverziteta, što je glavna obaveza i prema međunarodnoj legislativi;
- iskorištavanje proizvoda šume u kontinuitetu, što znači održavanje potrajnosti prinosa, što je temeljni naučni koncept gospodarenja,
- održavanje stabilnosti i diverziteta šumskih ekosistema kao cjelina, što znači da se gospodarenjem ne smije ugroziti bilo koja gradivna komponenta ekosistema, jer ekosistemi kao cjeline pružaju najbolju zaštitu rijetkim i ugroženim organizmima;
- uspostavljanje i održavanje optimalne strukture (arhitekture) šuma u skladu sa specifičnostima staništa;
- ostvarivanje maksimalnog prinosa drveta i drugih proizvoda šuma;

- rekonstrukciju degradiranih nisko produktivnih šuma i njihovo prevođenje u viši
gospodarski oblik, jer se na ovaj način povećava prinos drveta u šumama i postižu mnogi drugi korisni efekti;
- pošumljavanje goleti;
- zaštitu i unapređivanje autohtonog genofonda;
- održavanje higijene šuma, što je osnova kontrole zdravstvenog stanja šuma;
- izgradnju i održavanje infrastrukture koja je u funkciji kvalitetnog korištenja resursa;
- saradnju sa naučno-obrazovnim, državnim i međunarodnim institucijama;
- razvoj monitoringa, jer on omogućava otkrivanje grešaka u gospodarenju i upućuje na pravovremene korekcije prethodnih mjera;
- saradnju sa javnošću itd.

Integralna zaštita šuma bazira se na dobroj organizaciji i hijerarhiji odgovornosti.

Gospodarenje šumama po principima prirodne obnove, čuva biodiverzitet šuma i ista se ne smije dovoditi u pitanje jer je to osnova stabilnosti šumskih ekosistema i njihovog diverziteta.

Čuvanje šuma zakonska je obaveza kantonalnih uprava za šumarstvo. Međutim, u našem slučaju na osnovu Ugovora iz 2004.godine između Kantonalnog ministarstva i Preduzeća poslovi zaštite i čuvanja šuma su preneseni na Preduzeće.

Učešće Ministarstva u finansiranju troškova čuvanja i zaštite šuma po ugovoru iznosi u visini stvarno nastalih troškova. U toku planskog perioda 2012-2014.godina očekuje se da će doći do preuzimanja ovih poslova od strane Kantonalne uprave za šumarstvo, te će se nametnuti potreba određenih organizacionih izmjena i usklađivanja načina rada u Preduzeću u skladu sa novim okolnostima u ovoj oblasti.

U planskom periodu (2012 – 2014.) na nivou FBiH u sklopu implementacije „II“ državne inventure šuma uspostaviti će se monitoring zdravstvenog stanja šuma tj. dijagnostično prognozna služba u šumarstvu. Cilj monitoringa je sistematsko praćenje zdravstvenog stanja šuma. S tim u vezi, u okviru redovne aktivnosti lugarskog osoblja sprovodit će se mjere stalnog održavanja šumskog reda i kontrola zdravstvenog stanja šuma, kontinuirano sprovoditi ostale preventivne mjere s ciljem zaštite šuma od požara, biljnih bolesti i štetočina, sprečavanje i svođenje na najmanju moguću mjeru bespravnih sječa i bespravnog prisvajanja šuma i šumskog zemljišta, sprečavanje odlaganja otpada u šumi i šumskom zemljištu i sl. Navedenim aktivnostima postižu se ciljevi:

- zaustavljanja mogućih negativnih uticaja na smanjenje šumske površine,
- poboljšanje kvaliteta ukupnog gospodarenja šumama,
- unapređenje čovjekove životne okoline,
- brži privredni i socijalni razvoj.

Potrebna finansijska sredstva za realizaciju planiranih poslova na preventivnoj zaštiti šuma obezbjeđuje Preduzeće iz vlastitih prihoda, a za čuvanje šuma prema ugovoru obezbjeđuje Kantonalna uprava za šumarstvo.

4.5. Uređivanje šuma

ŠPO je prema propisanoj definiciji desetogodišnji plan gospodarenja šumama, a kako smo u uvodu istakli Preduzeće je u ovom planskom periodu dužno prema propisanoj proceduri izraditi i usvojiti ŠPO za ŠPP „Sprečko“ koja ističe sa 2012.godinom i za ŠPP „Konjuh“ koja ističe sa 2013.godinom, kao i otpočeti pripreme za izradu preostale dvije ŠPO koje ističu sa 2015.godinom.

Tokom prikupljanja podataka i izradi šumskoprivrednih osnova za sva šumskoprivredna područja vršiti kontinuiran interni nadzor od strane ovlaštenih zaposlenika.

U planskom periodu permanentan zadatak je praćenje realizacije tekućih ŠPO sa posebnom pažnjom na osavremenjavanju terenskih i kancelarijskih radova na izradi izvedbenih projekata za izvođenje radova u šumarstvu korištenjem informacionog sistema za gospodarenje šumama na temelju GIS-a čiji su ciljevi:

- Standardizacija podataka po vrsti i obimu,
- Povećanje stepena obrade podataka radi smanjenja raskoraka između mogućnosti raspoložive opreme i aktivnih obrada,
- Brže razmjene svih informacija unutar i između šumarskih institucija nadležnih za gospodarenje šumama.

Realizacija ŠPO vrši se preko izvedbenih projekata koji čine temelj pripreme proizvodnje u šumarstvu. Pri izradi operativnih planova proizvodnje i izvedbenih projekata neophodno je sagledavanje svih specifičnosti objekata na kojima se radi u pogledu uslova rada, raspoloživih kapaciteta, mogućih usluga kooperanata, kvalitetnog napada drvnih sortimenata, visine troškova i sl. te na osnovu svih parametara iznalaziti najpovoljnija rješenja uključujući mikroorganizacijske promjene u cilju optimalnog vrednovanja obima sječa kroz stručno krojenje drvnih sortimenata i minimiziranje troškova i poboljšanje ekonomičnosti poslovanja.

U cilju unapređenja pripreme rada raditi na:

- interni nadzor od strane ovlaštenih zaposlenika Preduzeća,
- uspostavi baze podataka i edukaciji kadrova,
- osavremenjavanje prikupljanja podataka pri doznaci,
- osavremenjavanje i tipiziranje izrade projekata,
- instaliranje jedinstvenih programa i opreme za prikupljanje i obradu podataka.

4.6. Privatne šume

Ranijim Zakonom i Uredbom o šumama FBiH, pored državnih uređen je i način gospodarenja privatnim šumama. U Federaciji Bosne i Hercegovine privatne šume se prostiru na oko 277.000 ha površine i učestvuju sa 18 % ukupne površine šume i šumskog zemljišta.

Privatne šume na područjima 13 opština Tuzlanskog kantona zahvataju površinu od 44.713 ha što čini 38 % ukupne površine šuma i šumskog zemljišta na području TK ili 16 % ukupne površine privatnih šuma na području FBiH.

Ugovorom o prenošenju stručnih poslova u pogledu gospodarenja privatnim šumama broj 04-26-10127/04 od 20.07.2004. godine između Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Tuzlanskog kantona i Javnog preduzeća „Šume Tuzlanskog kantona“ dioničko društvo Kladanj, koji je zasnovan na odredbama člana 47. stav. 2. tada važećeg Zakona o šumama (Sl. novine F BiH, br.

20/02 i 29/03), Ministarstvo je prenijelo stručne poslove gospodarenja privatnim šumama na području Tuzlanskog kantona na Preduzeće.

Poslovi koji su Ugovorom preneseni sastoje se od doznake, primanja i premjeravanja, izdavanja otpremnog iskaza, planiranja šumsko-uzgojnih radova, čuvanja i zaštite šuma, izrade projekata za izvođenje i njihovu realizaciju.

Financijska sredstva neophodna za obavljanje poslova gospodarenja privatnim šumama obezbjeđivana su u budžetu Tuzlanskog kantona, a visina troškova i način finansiranja utvrđeni su Sporazumom između ugovornih strana broj 04-14-1808/05 od 10.02.2005.godine.

Za prethodne dvije godine potpisivan je Sporazum o obavljanju poslova čuvarske službe svih šuma na području Tuzlanskog kantona i finansiranja u ukupnom iznosu troškova čuvarske službe između Preduzeća i Kantonalne uprave za šumarstvo.

Stručni poslovi gospodarenja privatnim šumama na području Tuzlanskog kantona obavljaju se u okviru posebne Službe za Privatne šume organizovane u okviru Sektora tehničkih poslova direkcije Preduzeća, a računovodstveno se prate kao posebna organizaciona jedinica.

5. ISKORIŠTAVANJE ŠUMA

5.1. Obim sječa

Kako je naprijed istaknuto, obim sječa bruto drvne mase (krupnog drveta) određen je ŠPO za svako ŠPP na desetogodišnjem nivou. Planirani obim sječa po svim osnovama (redovne odnosno industrijske, sanitarne ili zaštitne i sl.) za period od 2012. do 2014.godine manji je od dozvoljenog za 92.921 m³ godišnje i iznosi 255.045 m³ bruto drvne mase prosječno godišnje na nivou Preduzeća.

Na tabelama 3. do 3.4.a. prikazan je trogodišnji i prosječan godišnji plan sječa bruto drvene mase po vrstama drveta i vrstama sječa za period 2012-2014.godina pojedinačno po ŠPP i zbirno za Preduzeće. Na tabelama 4. i 4.a. prikazan je plan sječa prema vrsti sječa iskazan i u neto masi, a na tabelama 5. i 5.a. plan sječa u neto masi prema vrsti drveta po ŠPP i zbirno za planski period i prosječno godišnje.

5.2. Proizvodnja drvnih sortimenata

Proizvodnja drvnih sortimenata u grani šumarstva podrazumijeva sječu i izradu drvnih sortimenata u šumi kod panja, primicanje, privlačenje, izvoz i iznos drvnih sortimenata od panja do tvrdog kamionskog puta (međustovarišta) i slaganja drveta za otpremu kupcima.

Kako je već istaknuto, obim sječa je određen ŠPO na desetogodišnjem nivou važenja ŠPO, to je i planirani obim proizvodnje drvnih sortimenata u planskom periodu jednak za svaku godinu. Prosječno godišnje će se proizvoditi i na tržištu plasirati 215.581 m³ drvnih sortimenata od čega iz redovnih sječa 178.596 m³ i 36.985 m³ iz tzv. ostalih sječa. Posmatrano prema vrsti drveta četinari su zastupljeni sa 29,8 % dok se 70,2 % odnosi na lišćarske šume. Ako dalje sagledamo proizvodni asortiman prikazan na tabelama 6. i 6.a., kod četinarske vrste sortimenata od 64.314 m³ prosječno godišnje, trupci učestvuju sa 71,3 % dok se ostatak odnosi na rudno drvo i celulozu, a kod lišćara od 151.267 m³ prosječno godišnje trupci učestvuju sa 37% u ukupnoj neto drvenoj masi, dok 63% drvene mase čine ogrevno, celulozno i rudno drvo.

Planirani obim proizvodnje će se obaviti vlastitim kapacitetima i angažovanjem kooperanata naročito u fazi iznosa i primicanja drvnih sortimenata, zašto Preduzeće ne posjeduje dovoljno vlastitih kapaciteta, te u tom cilju planirana su:

- ulaganje u šumsku infrastrukturu (šumski kamionski putevi, mostovi, propusti i sl.);
- ulaganje u proizvodnu mehanizaciju u šumarstvu (motorne pile, motorni čistači kultura, šumski zglobni traktori, mehanizacija za gradnju i održavanje šumskih komunikacija) gdje je predviđena jednim dijelom zamjena dotrajale mehanizacije (traktori, kombinirka-utovarivač) i proširenje kapaciteta kupovinom traktora u ŠG „Majevičko“;
- ulaganje u nabavku animala za primicanje drveta, gdje je planirana nabavka konja sa pratećom opremom;
- ulaganje u transportna sredstva za prevoz roba i ljudi, koja podrazumijeva nabavku mini busa (trideset sjedišta) i terenskih vozila.

Uvođenjem novih sredstava u proizvodni proces, bilo kao proširenje kapaciteta ili kao zamjena za dotrajala sredstva, što je vidljivo iz Investicionog programa za 2011.godinu, planira se ušteda za period 01.07.2012. godine do 31.12.2014.godine od 617.290 KM (obuhvaćen period od šest mjeseci juli – decembar 2012.godine, zbog procedura javnih nabavki).

Planirani mogući obim proizvodnje i realizacije drvnih sortimenata izražen vrijednosno po stalnim (postojećim) cijenama u vrijeme izrade Plana iznosi 47.042.260 KM ili prosječno godišnje 15.680.750 KM.

5.3. Sporedni šumski proizvodi

Pored redovnih aktivnosti vezanih za uzgoj, zaštitu i iskorištavanje šuma u planskom periodu (2012–2014.godina) dio aktivnosti će se usmjeriti na sticanje nedrvenih prihoda kao potencijalne mogućnosti za upošljavanje i zaradu lokalnog stanovništva realizacijom Programa sakupljanja i korištenja sekundarnih šumskih proizvoda u JP „Šume TK“ dd Kladanj od 15.11.2008.godine.

Cilj Programa korištenja sekundarnih šumskih proizvoda je gospodarenje šumskim resursom na principima potrajnosti u narednom uređajnom razdoblju zasnovano na principima multifunkcionalnog šumarstva uz učešće svih zainteresovanih strana u tom procesu.

Osnovni ciljevi Programa su:

- da se ostvare prihodi izvan sječe i prodaje drveta,
- da se angažuje lokalno stanovništvo radi ostvarenja prihoda,
- da se pri certifikaciji šuma obezbijedi princip br. 5 – „koristi od šume“,
- da posluži kao orijentacija za trogodišnje planiranje.

Preko organizacione jedinice „Sporedne djelatnosti-sekundarni šumski proizvodi“ poboljšanjem tehničke opremljenosti stvorili bi se uslovi za razvoj sekundarnih šumskih proizvoda kao značajnog dijela potencijalnog prihoda pored rasadničke proizvodnje. To se prvenstveno odnosi na sakupljanje i otkup ljekovitog bilja, šumske plodove, gljive i neke mineralne sirovine, lovstvo i lovni turizam i sl.. Razvojem ovih djelatnosti stvorile bi se realne mogućnosti za upošljavanje jednog dijela zaposlenika sa umanjenom radnom sposobnošću.

Izradom novih šumskoprivrednih osnova preciznije će se znati lokacije i količine sekundarnih šumskih proizvoda.

Preduzeće će sekundarne šumske proizvode po specifikaciji staviti na raspolaganje kupcu na tačno utvrđenom teritoriju i području kojim gospodari, a na kojem kupac želi da vrši sakupljanje sekundarnih šumskih proizvoda.

Ugovorom između preduzeća i odabranog kupca će se utvrditi opštii uslovi kojima se regulišu prava, obaveze i međusobni odnosi u skladu sa važećom zakonskim aktom i Pravilnika o uzgoju, iskorištavanju, sakupljanju i prometu sekundarnih šumskih proizvoda („Službene novine FBiH“, broj: 66/05).

5.4. Tržište i plasman

Instalisani drvoprerađivački kapaciteti na području TK znatno su veći od količine tehničkog drveta koje Preduzeće može ponuditi tržištu iz raspoloživog sječivog etata. Sličan je nesrazmjer na području cijele Federacije BiH, zbog čega oko plasmana ŠDS u planskom periodu nebi trebalo biti problema, ukoliko ne nastupi kakav novi talas ekonomske krize zbog najave dužničke krize u zemljama euro zone. Potražnja bi prema aktuelnim prilikama trebala biti znatno veća od ponude.

Prodajna funkcija u preduzeću u prethodnim godinama je na osnovu istraživanja, analiziranja i segmentiranja tržišta, uspostavila transparentan sistem prodaje drvnih sortimenata koristeći tri metode i to:

- prodaja putem ugovora za sukscesivnu isporuku,
- prodaja licitacijom / javnim nadmetanjem,
- prodaja za potrebe mjesnog stanovništva (maloprodaja).

U periodu 2012-2014.godina prodajna funkcija će biti usklađivana sa politikama nadležnog Federalnog ministarstva i stanjem na tržištu, s ciljem da se svim kupcima pod jednakim uslovima omogući kupovina ŠDS, uvažavajući tržišne zakonitosti.

Prodaja ŠDS vršit će se kombinovanim metodama u skladu sa Pravilnikom o prodaji šumskih drvnih sortimenata.

Ugovori za sukcesivnu isporuku šumskih drvnih sortimenata sklapaće se prioritavno sa kupcima koji ispunjavaju slijedeće uslove:

- ✓ da su upisana u Sudski registar pravnih lica,
- ✓ da posjeduju dokaz o ispunjavanju uslova za obavljanje djelatnosti rezanja drveta, cijepanja drveta, polufinalne, finalne i hemijske prerade drveta,
- ✓ da posjeduju transakcijski račun kod banke,
- ✓ da posjeduju identifikacioni porezni i PDV broj.

Za prodaju putem licitacije, pored pobrojanih uslova, kupac može biti i lice registrovano za promet šumskih drvnih sortimenata, a dodatni uslovi su još

- da nisu u sporu sa Preduzećem u vezi isporuke drveta,
- da su solventni,
- da mogu avansno platiti ili obezbijediti bankarsku garanciju i
- da nisu dužnici Preduzeću za ranije isporuke.

Prodaja za potrebe mjesnog stanovništva (maloprodaja) je metod prodaje šumskih drvnih sortimenata za snabdijevanje stanovništva drvetom za vlastite potrebe. Cilj je udovoljiti svim potrebama lokalnog stanovništva koji ispunjavaju propisane uslove i ukoliko te potrebe ne prelaze ukupne planirane količine.

6. INVESTICIONA ULAGANJA

U dosadašnjem periodu djelovanja ovakve organizacije šumarstva na području TK, Preduzeće kao nosilac iste, stvorilo je i posjeduje sve neophodne uslove u tehnološkom i kadrovskom smislu da može odgovoriti svim zahtjevima u pogledu održivog gospodarenja državnim šumama. U prethodnim godinama izvršena su rasčišćavanja naslijeđenih obaveza od pravnih prednika iz ranijeg perioda i finansijska konsolidacija Preduzeća, te stvorene realne osnove za nove investicione cikluse. Kao podloga ovoj tvrdnji su trendovi rasta dobiti i kapitala, novčanih sredstava i smanjenja obaveza, što otvara mogućnosti za nova investiciona ulaganja iz vlastitih i tuđih izvora s ciljem povećanja vrijednosti kapitala i obezbjeđenja adekvatne strukture imovine za nesmetano i neprekinuto poslovanje, a što je i preduslov za postizanje postavljenih ciljeva.

Plan investicionih ulaganja za trogodišnji period 2012.-2014.godina baziran je na popisu iskazanih stvarnih potreba poslovnih jedinica i preduzeća u cjelini, ali bez definisanih prioriteta i izvora finansiranja. Za prethodni trogodišnji period (2009-2011.godina) bio je donesen Investicioni program koji je činio sastavni dio trogodišnjeg plana. Zbog uticaja svjetske ekonomske krize i recesije pa i zabilježenog gubitka u poslovanju za 2009. godinu, aktivnosti na realizaciji tog Programa su mirovale, a isti je revidiran sredinom 2011.godine sa utvrđenim prioritetima ulaganja i konstrukcijom finansiranja. Aktivnosti na realizaciji revidiranog Programa su u vrijeme izrade ovog planskog dokumenta u početnoj fazi, tako da će se značajan dio istog realizovati u 2012.godini. Tek po realizaciji tog Programa biće moguće sagledati šta će se do kraja planskog perioda realno moći investirati, a što će se utvrditi revidiranim trogodišnjim planom (rebalansom) koji će se sigurno raditi zbog novih ŠPO.

Rekapitulacija ukupnih planiranih investicionih ulaganja u stalna sredstva, kao popis iskazanih potreba, prema strukturi prikazana je na tabeli 7. Sve iskazane veličine su utvrđene na osnovu procijenjenih vrijednosti, a realizacija bilo kog investicionog zahvata biće podvrguta propisanoj proceduri prilikom odlučivanja o prioritetu, izvorima finansiranja i dinamici ulaganja. Investiciona ulaganja predviđena trogodišnjim planom sastoje se iz više cjelina prema strukturi ulaganja i to:

- ulaganje u šumsku infrastrukturu (šumski kamionski putevi, mostovi, propusti) u iznosu 2.862.000 KM;
- ulaganje u proizvodnu mehanizaciju u šumarstvu (motorne pile, motorni čistači kultura, šumski zglobni traktori, žičara, mehanizacija za gradnju i održavanje šumskih komunikacija) 2.217.000 KM;
- ulaganje u nabavku animala za izvoz i primicanje drveta 234.000 KM;
- ulaganje u transportna sredstva za prevoz roba i ljudi 552.000 KM;
- ulaganje u građevinske objekte i zemljište (izgradnja upravne zgrade Šumarije S.Drinjača i Čelić, kontejneri za smještaj osoblja, štale za konje, vanjsko uređenje objekata, instalacija grijanja u upravnoj zgradi šumarije Banovići, klimatizacija upravnih zgrada) 316.500 KM;
- izrada ŠPO za ŠPP „Sprečko“ i „Konjuh“ i certificiranje šuma 1.021.500 KM;
- ostala ulaganja uključujući opremu za sakupljanje sjemena iz sjemenskih objekata, informatičku i kancelarijsku opremu i sl. 212.000 KM.

Za realizaciju planiranih investicionih ulaganja, kao mogući izvori finansiranja su vlastita sredstva iz obračunate amortizacije stalnih sredstava i sredstava iz akumulirane dobiti u poslovanju, donacija, sufinansiranja iz sredstava OKFŠ, te iz kreditnih izvora.

7. STANJE I PLAN KADROVA

Za realizaciju postavljenih ciljeva i zadataka, pored predmeta i sredstava rada, ključni preduslov je ljudski potencijal. U preduzeću je na dan 31.10.2011.godine zaposleno 536 ljudi različitih profila naobrazbe i radnog iskustva odnosno starosne dobi. Od tog broja 54 zaposlenika su sa visokom stručnom spremom, od čega 37 su diplomirani inženjeri šumarstva i 1 magistar šumarskih nauka. Zaposlenici posjeduju iskustvo i znanje (know-how) iz djelatnosti preduzeća, koje se kontinuirano prenosi sa generacije na generaciju neovisno o organizacionom obliku odnosno pravnom statusu preduzeća, uključujući i prethodni privredni sistem.

Kvalifikaciona i starosna struktura zaposlenih nije na željenom nivou, a dodatne poteškoće predstavlja radno angažovanje zaposlenika sa umanjenom radnom sposobnošću i ratnih vojnih invalida kojih prema posljednjem podatku ima preko 70.

Povećanje broja zaposlenih, odnosno novo zapošljavanje planirano je kao rezultat realizovanog investicionog ulaganja i/ili proširenja djelatnosti i/ili kao zamjena za zaposlenike kojima po bilo kom osnovu prestane radni odnos. Plan prijema novih zaposlenika ima za cilj, pored održavanja tehnološkog procesa i poboljšanje kvalifikacione i starosne strukture, a prioritetni zadaci u tom pravcu su:

- Povećati broj zaposlenika sa visokom stručnom spremom na potreban broj izvršilaca u skladu sa unutrašnjom organizacijom i sistematizacijom i stvarnim potrebama,
- Kategoriju zaposlenika PK i ostali obuhvatiti internim i eksternim edukacijama i dokvalifikacijom u cilju povećanja broja specijaliziranog osoblja,
- Iznalaženje adekvatnog radnog angažmana za zaposlenike sa umanjenom radnom sposobnošću starosne dobi ispod 50 godina, izradom posebnog programa prihvatljivog za ove zaposlenike i korisnog za preduzeće.

Prosječan godišnji planirani broj zaposlenih po poslovnim jedinicama i zbirno za preduzeće prema kvalifikacionoj strukturi prikazan je na tabeli 7.

Razvoj informacionih tehnologija na globalnom nivou veoma brzo napreduje i nailazi na praktičnu primjenu što iziskuje potrebu za kontinuiranom edukacijom zaposlenih svih profila s ciljem praćenja dostignuća i načina korištenja u praksi radi uključivanja u Evropske standarde i direktive.

Edukacijom u eksternim i internim okvirima obuhvatiti:

- Pripremu proizvodnje u šumarstvu (doznaka, projektovanje, obrada podataka, primjena GPS i GIS-a) ;
- Uređivanje šuma;
- Uzgoj i zaštitu šuma;
- Krojenje drvnih sortimenata ;
- Rad sa motornom pilom ;
- Rad sa šumskom mehanizacijom;
- Poslove finansija i računovodstva;
- Marketing funkciju;
- Odnose s javnošću;
- Poslove planiranja;
- Pravno administrativne poslove;

- Poslove menadžmenta preduzeća,
- Zaštitu na radu i PPZ.

8. FINANSIJSKI REZULTAT

8.1. Plan prihoda

Preduzeće stiče najveći dio prihoda prodajom učinaka (prodajom roba i usluga) na jedinstvenom BH tržištu. Realna osnova za ostvarenje planiranog prihoda od prodaje je planirani obim proizvodnje šumskih drvnih sortimenata.

Pored prihoda od prodaje šumskih drvnih sortimenata, značajan dio prihoda čine i ostali poslovni prihodi koji se sastoje od dotacija, poticaja i subvencija (sufinansiranje poslova čuvanja i zaštite državnih i privatnih šuma na području TK koji su prema propisima u nadležnosti Kantonalne uprave za šumarstvo, i za koje prema postojećim ugovorima sredstva se obezbjeđuju u budžetu u visini ostvarenih troškova), prihoda od sekundarnih šumskih proizvoda i sadnog materijala, prihoda od izdavanja poslovnog prostora, prihoda od naknada za šumske štete i kazne, prihoda od tenderske dokumentacije i sl. Finansijske prihode čine prihodi od kamata na depozite po viđenju kod poslovnih.

Planirani ukupan prihod za period 2012-2014.godina po stalnim cijenama iznosi 53.652.000 KM (17.884.000 KM prosječno godišnje), a čine ga:

1. Poslovni prihodi 53.650.000 KM (17.883.333 KM prosječno godišnje), a sastoje se od

-prihoda od prodaje učinaka na domaćem tržištu, (prodaja proizvoda i usluga, grupa 61) u iznosu od 47.050.000 KM (15.683.333 KM prosječno godišnje);

-ostali poslovni prihodi (grupa 65) 6.600.000 KM (prihodi od premija, poticaja i

subvencija - sufinansiranje troškova zaštite državnih i privatnih šuma od Kantonalne uprave za šumarstvo, prihodi od zakupnina za iznajmljeni poslovni prostor, prihodi od donacija - obračunati tekući dio donacija u stalnoj imovini u visini obračunate amortizacije, prihodi od naknada za šumske štete i kazne i prihodi od prodate tenderske dokumentacije) ili 2.200.000 KM prosječno godišnje.

2. Finansijski prihodi (grupa 66) 2.000 KM (667 KM prosječno godišnje) su prihodi od kamata na depozite po viđenju kod korespondentnih banaka 600 KM.

Osnov za utvrđivanje prihoda od prodaje proizvoda je sortimentni omjer korištenja neto drvne mase i stalnih (postojećih) cijena šumskih drvnih sortimenata iz jedinstvenog minimalnog cjenovnika proizvoda šumarstva na nivou preduzeća, a za ostale planirane prihode postojeći ugovori i sporazumi, predračun amortizacije za doniranu opremu iz prethodnih godina i procjena kretanja određenih prihoda u prethodnim godinama.

8.2. Plan rashoda

Planirani ukupni rashodi predstavljaju realnu potrebu izdvajanja sredstava iz poslovnih prihoda za postizanje planiranih ciljeva.

Ukupni rashodi poslovanja za period 2012-2014.godina planirani su u iznosu 52.740.000 KM (17.5580.000 KM prosječno godišnje), a utvrđeni su po stalnim cijenama na bazi postojećih normativnih akata, iskustvenih procjena i kretanja rashoda tokom prethodnih nekoliko godina.

1. Planirani poslovni rashodi iznose 52.500.000 KM (17.500.000 KM prosječno godišnje), a sastoje se od:

-materijalni troškovi iskazani na grupi konta 51 (sirovine i materijal, energija i gorivo, rezervni dijelovi, inventar, autogume i HTZ u iznosu 4.520.000 KM (1.506.667 KM prosječno godišnje) i zavisni su od ostvarenja proizvodnog plana i tržišnih cijena;

-troškovi plaća i ostalih ličnih primanja (grupa 52) prema dostignutom nivou iznose 31.560.000 KM (10.520.000 KM prosječno godišnje);

-troškovi proizvodnih usluga (grupa 53) 11.500.000 KM (3.833.333 KM prosječno godišnje);

-amortizacija stalnih sredstava po minimalnim stopama iz nomenklature (sa procjenom realizacije planiranih nabavki po Investicionom programu za 2011.godinu) planirana je u iznosu 1.470.000 KM (490.000 KM prosječno godišnje);

-nematerijalni troškovi (grupa 55) 3.450.000 KM (1.150.000 KM prosječno godišnje) sa uključenom naknadom za korištenje državnih šuma prema trenutno propisanoj naknadi Uredbom o šumama FBiH i Uputstvom o načinu obračunavanja, rokovima i postupku plaćanja naknade za korištenje državnih šuma u iznosu 7% od osnovice koju čini vrijednost drveta na panju na osnovu planiranog prihoda od prodaje po opštinama, od čega po 1% pripada budžetima Federacije i kantona, a 5% budžetima opština na kojima se promet ostvaruje.

2. Finansijske rashode (grupa 56) u iznosu 240.000 KM (80.000 KM prosječno godišnje) čine planirani rashodi kamata za investicioni kredit za opremu predviđen Investicionim programom za 2011.godinu.

U strukturi planiranih ukupnih rashoda sadržani su planirani rashodi zaštite i čuvanja državnih i privatnih šuma na području kantona koji se obavljaju u okviru Preduzeća, a prema UOŠ treba da su organizovani u okviru Uprave za šumarstvo. Za visinu ovih rashoda planirani su ostali poslovni prihodi u okviru grupe 65 (detaljnije objašnjeno u podnaslovu prihoda).

Planirani troškovi plaća i ostalih ličnih primanja u bruto iznosu planirani su na trenutno dostignutom nivou za planirani prosječan broj zaposlenika na godišnjem nivou, a planirana prosječna mjesečna neto plaća iznosi oko 800 što je za oko 20 KM niže od dostignutog nivoa plaće na nivou FBiH. (Federalni prosjek za 2010.godinu je iznosio 804,37 KM, a prosjek za period juli-septembar 2011.godine 820,25 KM).

Troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava zaposlenih obuhvataju izdatke predviđene Zakonom o radu, Kolektivnim ugovorom i Pravilnikom o radu, a planirani su na bazi postojećih izdvajanja za ove svrhe.

8.3. Dobit i raspodjela dobiti

Kako je u strateškim ciljevima istaknuto, dobit u polovanju nije primarni cilj, jer su "šume i šumska zemljišta temeljni prirodni resurs čije vrijednosti se manifestiraju kroz ekološke, socijalne i ekonomske funkcije šuma". Šume su obnovljiv resurs, ali je proces obnove dugotrajan i zahtijeva velika ulaganja, što oblast šumarstva stavlja u red niskoakumulativnih grana.

I pored istaknute činjenice, u planskom periodu očekuje se pozitivno finansijsko poslovanje sa ostvarenjem dobiti. Predstojeći trogodišnji period će se aktivnim upravljanjem prihodima i rashodima nastojati završiti kao period jačanja Preduzeća u svim segmentima, nasuprot činjenici da šumarstvo nije visoko akumulativna privredna grana i da na području FBiH mnoga preduzeća šumarstva ne posluju sa zadovoljavajućom profitabilnošću.

Dobit u poslovanju je pozitivna razlika između zbira prihoda i zbira rashoda u okviru računovodstvenog razdoblja.

Dobit ili gubitak neprekinutog poslovanja (subjekti koji nastavljaju kontinuitet poslovanja) prije poreza predstavlja dobit ili gubitak od poslovnih aktivnosti korigovan za dobit ili gubitak od finansijskih aktivnosti, dobit ili gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda i dobit ili gubitak po osnovu usklađivanja vrijednosti sredstava.

Neto dobit ili gubitak perioda čini dobit nakon oporezivanja. Neto dobit se raspoređuje u skladu sa Zakonom, Statutom i Pravilnikom o finansijskom poslovanja.

Preduzeće planira do kraja planskog perioda dostići bruto dobit u poslovanju u iznosu 912.000 KM ili 304.000 KM prosječno godišnje.

Od planirane bruto dobiti po podmirenju poreza na dobit, predviđeno je obavezno izdvajanje u rezervni fond prema odredbama Zakona o privrednim društvima i Statuta preduzeća po stopi od 20% ili 164.160 KM, a razlika od 656.000 KM usmjeriće se kao neraspoređena dobit za reinvestiranje.